

Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund äger och vårdar byggnadsminnet Kvekgården i Fröslunda socken, Enköpings kommun. Byggnadsvårdsåtgärder, i form av underhåll av halmtak på mangårdsbyggnad och bodlänga, genomfördes 2012 med bidrag från Länsstyrelsen. Foto Agnetha Pettersson, Upplandsmuseet.

Förord

Landstinget i Uppsala län firar 150-årsjubileum 2012. Det har föranlett landstinget att satsa på en gedigen jubileumsbok med titeln *En demokratisk samhällsbyggare under 150 år*, skriven av förre ordföranden i landstingsstyrelsen Mats O Karlsson. I nämnda bok berör författaren kortfattat landstingets satsningar på kulturverksamhet under åren. Inför årets utgåva av årsboken Uppland tillfrågade redaktionen Mats O Karlsson om han kunde fördjupa ämnet landstinget och kulturen i en artikel. Det är med glädje vi nu kan publicera hans bidrag som bland annat visar att det var Upplands fornminnesförening – nästan jämnårig med landstinget – som fick det första kulturbidraget.

Fyra artiklar berör uppländsk medeltidshistoria. Herman Bengtsson beskriver under rubriken *Från statisk till dramatisk* vilka uttryck Erikskulden tagit sig i ett antal olika framställningar 1275–1500. Ett bevarat läderfragment från kvarteret Rådhuset i Uppsala har inspirerat Pia Bengtsson Melin att skriva om medeltida sadlar och sadeltäcken. Tre medarbetare vid Upplandsmuseet redogör för senmedeltida korskrank med utgångspunkt från fynd funna i Bälinge kyrka i samband med den omfattande renoveringen 2008. Årsbokens läsare får här i förväg ta del av forskningsrön som senare kommer att presenteras i en monografi om Bälinge kyrka, innefattande resultaten av de arkeologiska under-

sökningarna. Gunnar Ahlbäck tolkar en så kallad valvgubbe i Vårfrukyrkan i Enköping och drar slutsatsen att den föreställer Sankt Martin.

En aktiv studiecirkel i Eriksberg, Uppsala, har intresserat sig för historien om en återfunnen gränssten i närheten av Norbyvägen. Cirkelledaren Uno Westerlund beskriver vad man kommit fram till vid studier av kartor och arkivhandlingar samt hur stenen restes upp på den ursprungliga platsen sommaren 2012.

Madeleine Bonow och Ingvar Svanberg bidrar med en artikel om ruddammar i Uppland. Förteckningen över slott och herrgårdar som en gång hade ruddammar får oss att förstå hur vanligt detta inslag var i kulturmiljöerna. Författarna konstaterar att rudan sällan uppmärksammats i kulturhistorisk forskning.

Om hushåll och försörjning, om kvinnor och män i en unik uppländsk bondedagbok från 1840-talet, skriver Iréne A. Flygare under rubriken *Farmors ko*. I dagboken har Anders Persson, född 1781 i Torstuna socken, gjort dagliga noteringar mellan åren 1844 och 1859. Frågeställningar som författaren tar upp i artikeln anknyter till det pågående projektet *Resilience of subsistence – the agrarian households between society and nature 1750–1900*.

Håkan Liby och Iréne A. Flygare
redaktionskommittén

